

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 29 (2)

IZDAN 1 JULA 1938.

PATENTNI SPIS BR. 14141

„Montecatini“ Societa Generale per l'Industria Mineraria ed Agricola,
Milano, Italija.

Tretiranje veštačkih vlakana spravljenih od kazeina, da bi se osposobila za bojenje hromskim bojenim materijama.

Prijava od 4 juna 1937.

Važi od 1 februara 1938.

Naznačeno pravo prvenstva od 4 juna 1936 (Italija)

Poznato je, da se od kazeina može proizvoditi jedno veštačko vlakno slično prirodnoj vuni, koje ćemo dalje kratko nazivati: kazeinska vuna.

Ovo se vlakno pri bojenju hromskim bojenim materijama sasvim drukše ponaša od prirodne vune i to naročito u pogledu niansa boja. Farbari su odavno pokušavali da uklone ovu nezgodu, jer je zbog toga bilo nemoguće bojenje pomešane kazeinske i prirodne vune, što je sprečavalo upotrebu kazeinske vune, koja bi pak u praksi zacelo bila najbolja.

Nadeno je sad po pronalasku, da se kazeinska vuna ponaša pri bojenju hromskim bojama isto kao i prirodna vuna, ako se kazeinska vuna podvrgne prethodnom tretiranju razblaženim rastvorima kiselina. Naročito su za tu svrhu podesne fosforna kiselina i oksid masne kiseline, kao na pr. glikolna kiselina.

Tretiranje se može izvesti bilo na vlaknu kazeinske vune, bilo neposredno na mešovitom vlaknu od kazeinske i prirodne vune.

Primer 1. Mešavina kazeinske i prirodne vune tretira se pri 40—50° C za vreme od 30 minuta u kupatilu koje sadrži 1—2 ccm fosforne kiseline na litar. Pere se, neutrališe amoniakom, dodaje se 2% prethodno rastvorenog diahromvioleta R i započne se bojenje na oko 60° C u prisustvu 10% kristal-natrium sulfata. Kupatilo se postepeno dovede do kuvanja i dodaje se

1—2% sirćetne kiseline, ostavi se da kuva od prilike 20 minuta, pa se zatim bojena materija uništi pomoću 1—2% mravlje kiseline. Zatim se pusti da se ohladi i pošto se doda 1% natrium — ili kalium bihromata, kupatilo se ponova zagreva i pusti da kuva od prilike 20—30 minuta. Najzad se mešavina pere.

Primer 2. Mešavina kazeinske i prirodne vune tretira se pri 40—50° C za vreme od 30 minuta u kupatilu koje sadrži 4—6 ccm glikolne kiseline na litar. Pere se, neutrališe amoniakom, dodaje se 2% prethodno rastvorenog vunenog alizarin crvenila i započne bojenje na oko 60° C u prisustvu 10% kristal —natrium sulfata. Kupatilo se postepeno dovede do kuvanja i dodaje se 1—2% sirćetne kiseline. Ostavi se da kuva od prilike 20 minuta, pa se zatim bojena materija uništi pomoću 1—2% mravlje kiseline. Zatim se pusti da se ohladi i pošto se doda 1% natrium — ili kalium bihromat, kupatilo se ponova zagreva i pusti da kuva od prilike 20—30 minuta. Najzad se mešavina pere.

Prethodno tretiranje sa kiselinom može biti prvi stepen bojenja, kao u gornjim primerima; ali može isto tako biti i zaseban postupak. Vlakno tretirano po ovom postupku može se bojiti i docnije i u drugoj fabrici, nezavisno od fabrike, koja je vršila prethodno tretiranje. I u jednom i u drugom slučaju dobija se kako na čisto kazeinskom vlaknu, tako i na mešovitom

